

# Van U ben ik, o God!

Dietrich Bonhoeffer werd in 1906 in Breslau geboren uit religieuze, maar niet kerkgaande ouders. Op zijn zeventiende besloot hij theologie te gaan studeren. Dat deed hij in Tübingen en Berlijn. Bonhoeffer raakte onder de indruk van Karl Barth. Het bracht hem in botsing met de professoren die voornamelijk liberale theologie doceerden.



**N**a zijn afstuderen vertrekt hij naar Barcelona om daar als assistent-pastor te werken. Mede dankzij zijn inzet komt er weer leven in de ingedutte gemeente.

Door zijn reizen en internationale contacten raakt hij zijn nationalisme helemaal kwijt. Ook krijgt hij door het bezoek aan 'zwarte' kerken meer oog voor de betekenis van de kerk in het algemeen. En hoewel Bonhoeffer eerder meende dat de oecumenische beweging theologisch niet gefundeerd kon worden, raakt hij er toch ook in geïnteresseerd. Wanneer hij voor de Wereldbond naar Cambridge gaat, wordt hij direct al gekozen tot 'jeugdsecretaris' voor Duitsland en Noord- en Midden-Europa. Hier ontmoet hij bisschop Bell uit Engeland. Het begin van een zeer bijzondere vriendschap.

Het is in deze tijd dat de 'Pniël-worsteling' die Dietrich lange tijd heeft gevoerd, tot een einde komt. Hij komt

echt tot geloof. En dat is ook te horen in de toespraken en de meditatie die hij in die tijd verzorgt.

## *De microfoon wordt afgesloten*

Als Hitler als Rijkskanselier aan de macht komt in 1933 houdt Bonhoeffer een toespraak voor radio Berlijn. Halverwege wordt de microfoon afgesloten omdat de inhoud de redacteuren niet aanstaat.

Bonhoeffer is geen pacifist maar weigert te vechten voor de Nazi-staat en vertrekt naar Amerika. Omdat hij dit toch wel als een vlucht ervaart keert hij terug naar Duitsland.

Dietrich probeert via zijn oecumenische betrekkingen contact te leggen met de regering van Engeland. Hij probeert

om via zijn Engelse vriend, bisschop Bell, garanties te krijgen dat, wanneer Hitler uit de weg is geruimd, er vrede zal worden gesloten met Duitsland. Indrukwekkend is het moment waarop Dietrich Bonhoeffer de schuld van het Duitse volk voor bisschop Bell belijdt. In de lijn van Jesaja (Jes. 63, 17) weet hij zich mee verantwoordelijk voor de wandaden van het nazisme en is daarover diep bedroefd. Terug in Engeland doet de bisschop zijn uiterste best zijn regering te bewegen tot een andere houding. Het mag niet baten. De Engelse regering wenst niets meer te horen over een ondergrondse oppositie.

Op 5 april 1943 wordt Dietrich gearresteerd en gevangengezet voor zijn betrokkenheid bij een mislukte aanslag op Hitler. Via zijn zwager is hij bij het verzet betrokken geraakt. Een vluchtpoging uit de Tegelgevangenis mislukt ook. Hoewel zijn rijk afbrokkelt gaat Hitler door met het onderzoek naar de verzetsmensen. Na een nachtelijke 'rechtszitting' wordt Dietrich Bonhoeffer op 9 april 1945 opgehangen.

*'Het is niet zo dat je als Christus moeten worden – Christus moet gestalte krijgen in ons'. ~ Dietrich Bonhoeffer*

*Ds. L.W. de Graaff is studentepastor in Kampen en woont in Heerde*

Voor nadere verantwoording zie mijn *Leerhuis 'Christus moet gestalte krijgen in ons'* op [www.steunpuntbijbelstudie.nl](http://www.steunpuntbijbelstudie.nl)